

Cijena lista:
U nakladi K — 10
Mesečno 3 —
Trimestarno 8 —
Oglaš 20 h 4 mm visok 18 cm dug prostor.

HRVATSKI LIST

Tisk i naklada:
Tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli.
Odgovorni urednik: Josip Hain u Puli.
Uredništvo se nalazi u Štanskoj ulici 24.

Izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Kazneni postupak protiv Liebknehta.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 3. svibnja. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Istočno od Baranca oborio je a-u. bojno letjelo neprijateljsko.

Talijansko bojište.

Bojevi u području Adamella nastavljaju se. Kod Rive i u kraju Col di Lane došlo je do žestokih topovskih bojeva. Bila je suzbijena talijanska navalna protiv vrhuna Rolandwand.

Jugoistočno bojište.

Mir. Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hölzer, polmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 3. svibnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadna bojišta.

Sjeverno od Dixmuidena prodrli su njemačka odjela uslijed topovsko izmjenjenja u belgijsku liniju, te su zarobila nekoliko tuceta ljudi. U kraju Four-de-Paris (Argone) uznapredovale su naše odredbe do preko drugih francuskih, te su se povratile sa nekoliko zarobljenika. Na jednoj je i drugoj strani Moze poljaci nepromijenjeni. Oborili smo pet neprijateljskih letjela.

Istočno i balkansko bojište.

Nema ništa nova.

Vrlovno vojno vodstvo.

BRZOJAVI.

Rat.

Marseille, 3. (D. u.) Prispjelo je novo odtjeljenje Rusa.

Salandra, 3. (D. u.) Salandra je otplovao u glavni stan.

Austro-Ugarska.

Beč, 3. (D. u.) U danasnjoj je sjednici općinskog vijeća bio imenovan gradonačelnik Weiskirchner obzirom na njegove zasluge za grad, osobito za vrijeme rata, počasnim gradjaninom Beča.

Beč, 3. (D. u.) Danas u podne stiglo je odaslantno bugarsko poslanje. Na kolodvoru pridravljuje je goste gradonačelnik Weiskirchner srdačnim nagovorom. Općinski je vijećnik gradva Sofije Georgiev u njemačkom jeziku zahvalio na srdačnom dočeku. Gostovi su bili za vojnje u svoje vratiloše živo akklamirani od gradjanstva.

Ujedinjenje poljskih stranaka u Galiciji.

U Krakovu se je vrlo pred par dana sastanak poljskih članova gospodske kuće, saveznickog vijeća i pokrajinskog sabora. Na tom sastanku poljskih političara bili su i profesori lavovskog i krakovskog sveučilišta.

Zastupnik Daszynski podao je u ime socijalnih demokrata izjavu, u kojoj označuje uslanovljenje najvišeg poljskog narodnog odbora kao zaključnu činjenicu ujedinjenja svih poljskih stranaka u Galiciji, ujedinjenja, koje mora da izljudi rane, koje su bile zadane poljskome društvu. Ujedinjenje neka bude politički izraz, dužnosti, koje je sretniji položaj galicijskih poljskih, u protivu svojca za položajem onih, koji se nalaze izvan granica Galicije, namennuto, Ono neka pomiri poljsko društvo, koje je u bojnari radi svoje budućnosti, i koje je usljed rata toliko prostrjepljeno.

U slatnom je smislu govorio i namjestnik predsjednika poljskog kluba, dvorski savjetnik dr. German, koji je u ime demokrata još dodao, da dr. Sverdlov je poteklošaka, koje stoje na putu konsolidovanja poljskog tabora operativni velikom odgovornosti poljske vojske, jer valja preobraziti narodni život pod vrlo teškim prilikama.

Zastupnik je Wilos u ime poljske pučke stranke istaknuo, da su poljske stranke pokazale, da je njima više stalo do narodnih interesa, nego li do njihovih stranačkih i partikularističnih koristi, jer su sve svoje nazore i programe životalno zajedničkome cilju.

Škuptina je poslala Nj. Velikansima ovaj poklonitveni brzojav: „Glavna škuptina svih poljskih članova gospodske kuće, poslanika na ca-

revinskom vijeću i zemaljskom odboru, zatim članova vrhovnog poljskoga narodnoga odbora, koji se danas drži u Krakovu, zaključila je jednodušnu patriotsku izjavu, Vasemu Velikanstvu, namenu najmladostijemu vladaru, u ime cjeloga svjedinjena poljskoga naroda ponovno izraziti osjećaje najdubljege strahopještjanja i zahvalnosti. U tvrdj i nepokolebljivoj vjeri Vasega Velikanstva, najplemenitijege zastinika poljskoga naroda posvećenu osobu, idemo bez straha u susret našoj budućnosti, koje neka nam kao plod rata, nametnuta monarhiji, donese ispunjenje njegovih opravdanih želja i zahtjeva pod slavim zezlom Vasega Velikanstva. Neke Vase Velikanstvo uz pomoć Svevrućege Boga izadje iz ovoga svjetloskog rata kao pobjeditelj i širilac carstva, kojemu će na skrajnoj granici državnog ujedinjenj poljski narod kao zaštitni bedem radošno se žrtvovati preuzeti tradicijonalnu misiju.“ Ovak je brzojav prihvaćen s burnim odobravanjem svih prisutnih.

Njemačka.

Liebknecht uhapšen.

Berlin, 3. (D. u.) Kako Wolfow ured javlja našao se je između devorice demostanata, koji su bili uhapšeni 1. svibnja na trgu Postdamer Platz i zastupnik Liebknecht.

Postup je Liebknecht, koji je za uapšenja nosio gradjansko odjelje, vojnik u armiji, to je zapobela njegova nadležna vojnička oblast istragu proti njega, te je izdala proti Liebknechtu na temelju dosadašnjih protaka zapovjed, da se uapši.

Berlin, 3. (D. u.) Prva će se sjednica reichstaga održati dne 9. svibnja. Prva će tečka dnevnog reda biti predlog socijalnih demokrata, neka reichstag izvoli zaključiti, da se državni kancelar umoli, da obustavi za vrijeme parlamentarnih sjednica postupak protiv njega i da ga pušti na slobodu.

Njemačka i Amerika.

Frankfurt, 1. „Frankfurter Zeitung“ javlja iz New-Yorka: „Evening Post“, koja stoji blizu Wilsona, drži, da je Njemačka pripravna doći Americi u susret. Dvo listova misli, da će Njemačka uvijek imati uzroka, da bude protiv Amerike slabo raspoložena, pa da se i riješi pitanje podmornica. Toza radi morala bi Amerika nastojati, da se sporazumi sa Engleskom i Francuskom, bez obzira na to, da li će ona u rat sudjelovati ili ne. Taj nazor ne potpudiru politički vodje. Narod ne vjeruje u rat.

Frankfurt na M. 1. „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Kopenhagena: Govori se, da se do rješavanja ameriko-njemačke krize ne će doći u Sjeverne Americe ukrcavat nikakva blaga za Skandinaviju.

Bugarska.

Budimpešta, 2. (D. u.) Odaslantno je saobraćanje stiglo u Budimpeštu. Bilo je dočekano na kolodvoru od zastupatelja predsjedništva i drugih ministarskih krugova. Grof je Apponyi održao srdačno pozdravno slovo. Za to je prigodu bio grad okičen zastavama.

Grčka.

Atena, 3. (D. u.) Wolfow ured javlja: Grčka je vlada prosvjedovala protiv uapšenja njemačkog konzula Drauci Kötnera sa strane Engleza.

London, 3. Reuter javlja iz Atene: Socijalnično novinstvo širi vijesti, da namjeravaju osnovati atenske posade osnovali ljud, koja neka brani njihovu čast, čast domovine i vladaru. Do sada njihuje te glasine bile potvrđene. Nema nikakve pobjedilji, koja bi opravdala takav korak.

„Embros“ javlja, da su časnici potpisali zapisnik, u kojemu se časnom riječi obvezuju, da će ostati vjorni za kraja, za kojega su pripravni poiliti svoje krv, te da se ne će mijesati u politiku.

London, 2. Reuter bvoravi iz Atene: Nastavlja se općenito govoriti o pitanju prevoza srpskih četa preko grčkog područja. Nestripjivo se čeka razvikat toga pitanja. Grčka je valja odgovorila, da ne će nikada preputiti željeznica i da ne će privoliti u takav prevoz srpskih četa.

Lugano, 2. Venizelos objavjuje članak, u kojemu se odlučno izjavlja za prevoz srpskih četa. Vlada ne će nijelja odobiti zahtjev Srbije, da se njezine čete iskrcavaju u Steju, u sjevernom dijelu Korintskog zaljeva, pošto je dozvolila prevoz bugarskih četa, osim toga ima Srbija pravo, da na temelju grčko-srpskog saveznog ugovora zahtjeva prevoz svojih četa.

Francuska.

London, 3. (D. u.) Reuter javlja iz Parisa: U kemijiskim tvornicama u La Rochelle dogodila se eksplozija, po kojoj je nastao požar. Zgrada, gdje se je eksplozija dogodila, bila je uništena. Ispod ruševina iskopalo se 20 ljudi. Više je njih ranjeno.

Engleska.

London, 3. (D. u.) Po listu „Daily News“ došla je vlada do zaključka, da je uslijed najnovijih događaja uveđenje sveopće vojničke dužnosti neizbjivo. Očekuje se, da će danas Asquith predložiti u donjoj kući novi bill, da se urede vojničke dužnosti za sve muškarce, koji su godinama za službu u vojsci. Čini se, da tu politiku odobravaju sada i tri radnička ministra Heuderson, Roberts i Brace, koje sada podupire i prilieno veliki dio njihove stranke.

Berlin, 2. „Tagblatt“ javlja iz Haaga: U ministarstvom se je vijeću razjasnio položaj engleske vlade nakon što je lio povučen predlog o vojnoj dužnosti. Svi su ministri mijenjena, da se općenita službena dužnost ne može mimoći.

London, 3. (D. u.) Reuterov ured javlja: U donjoj je kući izjavio Asquith da je rasprava o vojničkoj dužnosti pokazala, kako vladin predlog, da se novčavanje postepeno izvrsi, nije naišlo na odobravanje kuće. S toga da on predlaže, da se kuća bezodlučno hvali svestrano s pitanjem na temelju jednog mjerila, što će joj se sjetra predložiti. Asquith je po tom prikazao, da je ukupna vojna sila države na moru i na kopnu prekorakom od početka rata broj od 5 milijuna ljudi, te da je održanje vlasti na moru pomoću ratne i trgovačke mornarice postavilo granicu novčavanja. Broj momčadi, koji će vladina osnova dozvoliti, da će za sad obuhvaćati broj onih muškaraca, kojim se može raspolagati i koji se smiju odložiti obzira, a da ne postane s toga zemlja neposredno za ispunjavanje drugih svojih dužnosti.

Ove su dužnosti isto tako važne za uspješno nastavljanje rata, kao što i broja momčadi, koji je određen za službu na moru. Kazao je, da vladu hrabro osobito izjavio zastupnika radničke stranke od 27. travnja, e da smije vjerovati, kako postoji u svima želja, da se čitava stvar jednaput za uvijek riješi. Asquith nada se, da će zakon privesti toj svrsi.

Španjolska.

Madrid, 1. Službeno je javlja: Gimeno biše imenovan vanjskim ministrom. Alaba ministar financija, Beniz Gomer ministrom unutarnjih posala. Kralj je Alfonz proležio svoje putovanje u San Sebastian, da može predsjedati ministarskom vijeću.

Nizozemska.

Zürich, 1. „Neue Züricher Zeitung“ javlja iz Amsterdama: Ministarsko vijeće, koje se je bavilo engleskim zahtjevom o postronju blokade protiv Njemačke, zaključilo je, da odbije engleske zahtjeve, u koliko se oni bave posrednim ili neposrednim sudjelovanjem Nizozemske. Kad li Engleska nastavlja, da joj se preputi dio tovarnog prostora na nizozemskim ladjama, mogao bi položaj postati ozbiljnim.

Amerika.

London, 3. (D. u.) „Times“ javlja iz Washingtona u svojem broju od 29. travnja: Štampa pokazuje malo simpatije za namisao trgovačkog svetionika, da sklopijenja njera. Nekoliko listova istice, da takve prijetnje samo produljuju Engleskoj simpatije neutralnata. Takova bi politika mogla dati povoda trgovačkoj ententi između Amerike i Njemačke.

Događaj na moru.

Amsterdam, 3. (D. u.) Švedski je parobrod Frisland naleteo na mrim kod Galloperkog svetionika. Batavski je parobrod Kusao da odvraće parobrod u englesku luku.

London, 3. (D. u.) Lloyd javlja: Bili su potopljeni parobrodi Rochester i Riobranco.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 1. Službeni izvještaj od 29. travnja:

Zapadna fronta.

Neprijateljsko je topništvo opstrjeljavalo Sioik i Bersennidno. Kod sela Ginovka, zapadno od Dvinska, Nijemci su po topovskoj pripravi navalili, ali su se morali povući izpod naše vatre u

svoje jarke, iz kojih su bili izasli, 28. travnja, o 2 sata po ponoći, njemački je zrakoplov doletio nad Rjevice, te je bacio eksplozivni i požarnih bomba. Jugozapadno od jezera Naroc njemačko je topništvo otvorilo iznemadnu vatru, po tom je pješaštva poduzela navalu u zatvorenim rešovima, Nijemcima je lako uspjelo, da opet osvoje pred malo izgubljene položaje. Bilo je ljube broje blizu sela Zamarocis i Strahovec. I bitu Smorgona razvili su Nijemci žestoku topovsku djelatnost.

Francuska.

Paris, 1. Službeno izvješće od 29. travnja, u 11 sati po podne:

Dan je bio označen osobito topovskom paljbom, koja je bila najžešće u Belgiji, južno od Borselona, u Argonama, u odsjeku sjeverno od Horazec. U području Verduna pucanje je neprijatelj na kraje južno od Hautmouta, u odsjeku na podnožju Moskije visočina. Naše je topništvo odgovaralo neprijateljskim baterijama. Naše je dakle kometi top opstrjeljavalo vlak u kolodvoru Heuderskih vozova zahtjevano od St. Mihiela. Mnogo smo izmjenički vozova zarobili.

U noći od 28. do 29. travnja naša je skupina letjela bacala bombe na tvornicu, koja je svom parom radila u Hayningu u osvojenoj Lorenti, i na tabor istočno od Azannes. To je stoti putohval, što ga je ta skupina izvela, pored najjačeg vjetra.

Belgija.

Le Havre, 30. travnja. Službeno izvješće od 29. travnja:

Topnička djelatnost nije bila tako jaka, kao što prošlih dana. U odsjecima Raesepelle i Dixmuiden i sjeverno od Steenstraete obajestano opstrjeljavanje.

Ratni položaji.

(Njemačko-američansko pitanje. Verdun. — Polozaj Ruske pripomoćne čete u Armeniji.)

Mogućnost njemačko-američanskog je sukoba zanimala javnost posljednje sedmice više nego li svi ostali ratni događaji. Za Nijemce se radi o tom, da u ovom slijeskom ratu pobjeđe. Evo, što o tom piše avazni list „Frankfurter Zeitung“: „Mi ne dolazimo cilju pobjede a mi ni za korak bliže, ako hoće svaki pojedinac ili svaka pojedina politička stranka da provede svoje vlastite misli u američansko-njemačkoj razmirici, a da inate kod rješavanja drugih pitanja ne će da sudjeluje. Ali danas se radi o najtežoj jedinstvenosti u odlukama i provedenju istih. Sav njemački narod treba da bude potpuno velike vojske, koja gleda punu poznanja na svoje vojne. Posve je razumljivo, da je naša vlada izvršiti ono, što joj se čini potrebitim za izvršenje njezine jedne i jedine zadaće, da naime bude pobjednica u tom svjetskom ratu. Isto je tako samo po sebi razumljivo, da kod toga djeluje čitav niz motiva, koji su danas srim slojevimaj još nepoznatiji te koji radi osobiti prilika i moraju da budu nepoznatiji. To se isto tako zbiva kod strategičkih mjera u ratu kao i ovdje kod političkih mjera. Zato je lozinka u sporu s Amerikom: Pristajati uz vladu i kaniti se svake kritike i vlastitih interesa. Jedino to pruža svoju jedinstvenosti, koja je danas toliko potrebita.

Ma kako se razvili politički odnosa, toga ipak ne mogu naša neprijatelji da zataje, da se Francuzi silno isperci u krvavim onim borinama kod Verduna. Isperci se iscrpljivanja polaganj razvija nego li aktna bolest. To ne postoji samo u medicini, nego i u strategiji. Bitka na otvorenom polju odlučuje u dan, dva, ili u nekoliko sati ono, što u pozicionom ratu dozrijeva tek u sedmicama i mjesecima.

Verdun je poput cvrskog čavla u stijeni. I taj se čavao ne može jednim jedinim potezom izvuci, nego se mora njemu drnati i desno i lijevo. Iz-najprije se čini, kao da je čavao srastao sa stijenom, no polaganje počina popustitati, iz toga stanje ispadati opaska i konačno je čavao izvaden. Tako će biti i sa Verdunom.

Francuska je armada primila maleno pojačanje po ruskim četama, koje su ovamo dosle preko mora. Joffre je odsusjednim riječima pozdravio te čete, koje imadu jedva jakost jedne divizije, te ih je nazvao „ponajboljima“ iz ruskih četa. Da im je rim riječima silno silakao, ne treba ni da se spominje. Skora će budućnost pokazati, kakav će uspjeh imati to jedinstveno djelovanje Francusa i „ponajboljih“ ruskih četa.

Dok se prilike u Mezopotamiji približuju gotovo već skorajoj odluci, čini se, kao da je ruska ofenziva u Armeniji proleto do vrhuna svoga djelovanja. Ruska se fronta proteže od Trapezuntu preko Halbur-Manmachatana-Musa na Bilisu (zapadno od jezera Van). Glavni smjer ruskih namjerenjanih pozicija kao da ide preko Seta na Masul. Obzirom na zajedničko djelovanje s en-

Namjenjujte novčane darove Crvenome križu ili skrbi za mladeži! Kupujte oficijelne znakove sedmice Crvenog križa!

